

Býci plemene belgické modré spolehlivě prověřeni na holštýnkách

Belgické modré v užitkovém křížení

Zatímco v části Evropy se plemeno belgické modré využívá k produkci masa v čistokrevné formě, jeho neobyčejné vlastnosti v meziplemenném křížení mu pomohly rozšířit se po celém světě.

zdroj **BBG** překlad **Hana Popelářová**

Proto se s tímto plemenem můžeme setkat ve Francii, Nizozemsku, Velké Británii, Irsku, Dánsku, Spojených státech, Brazílii i v dalších oblastech. Plemeno se dokáže přizpůsobit různým klimatickým i půdním podmínkám a je ceněno i pro svou klidnou povahu.

Terminální užitkové křížení

Jak již bylo řečeno, v mnoha zemích se stále více rozšiřuje terminální užitkové křížení (křížení jsou určeni pouze na produkci masa).

Jedním z možných spouštěcích mechanismů tohoto trendu bylo zavedení evropského klasifikačního systému SEUROP pro hodnocení jakosti poražených hospodářských zvířat. Do otcovské pozice pro křížení jsou často vybíráni býci plemene belgické modré, především

Prověření býci z programu CTBBH zaručují bezproblémové telení

Kříženci mají výbornou konverzi krmiva a vysoké denní přírůstky

z důvodů ekonomické rentability a kvality masa. Zkušební křížení mezi belgickými modrými býky a kravami místních plemen proběhlo v mnoha zemích a ve všech případech se ukázaly nadprůměrné vlastnosti narozených kříženců spočívající v rychlém růstu, výkrmnosti a především v osvalení.

Křížení belgických modrých býků s holštýnskými kravami mají výrazně lepší výtěžnost (o 4-5 %) a zmasilost (o 8 %). Navíc mají telata vyšší přežitelnost, vyšší denní přírůstek a lepší konverzi krmiva. Na rozdíl od ostatních masných plemen však toto zlepšení není doprovázeno zvýšeným počtem obtížných porodů.

V sérii testů, které byly prováděny na křížencích různých plemen pod záštitou Ministerstva zemědělství Spojených států, překonali kříženci plemene belgické modré všechny ostatní ve výtěžnosti z jatečně opracovaného trupu. Do testu byla zahrnuta i tamní nejoblíbenější masná plemena angus a hereford.

Při křížení dojných krav s belgickými modrými býky dosáhnou kříženci prokazatelně lepších vlastností než mateřské plemeno: lepší výtěžnost, libovější a méně tučné maso, lepší konverzi krmiva a další.

Vlastnosti kříženců

- O 8-10 % více prodejného masa.
- Velmi jemné maso.
- Nízký obsah cholesterolu.
- Velmi klidná povaha.
- Vysoké denní přírůstky.
- Ranost.
- Výborná konverze – nejnižší náklady na krmivo na kg jatečného trupu.
- Většina masa v 1. třídě, vyšší prodejní cena.

Při křížení ve stádě dojného skotu by se mělo přibližně 25 % krav s nejnižším genetickým potenciálem pro mléko inseminovat dárkami belgických modrých býků. Tím se zlepší zpeněžení telat o cca 33 % (na nizozemských, belgických a německých trzích až o 100 %) bez finančních investic a zlepší se rentabilita dojného stáda, což zajistí vyšší výnosnost v budoucnu.

Selekce a testování potomstva

CRV prostřednictvím společnosti BBG každoročně testuje 600 mladých býků plemene belgické modré na tyto ukazatele: denní přírůstek, konverze krmiva, tržní cena býků na jatkách a rentabilita. Tato selekce je založená na plusových hodnotách ukazatelů v testu, lineárním popisu a parametrech zdraví. Testování potomstva z užitkového křížení probíhá v Belgii, Francii, Nizozemsku a Irsku.

Prověřeno na křížení s holštýny

Díky projektu uskutečněnému v regionu Hainaut v Belgii a Nord Pas de Calais ve Francii se každoročně testují býci plemene belgické modré v užitkovém křížení s holštýnskými kravami. Práce šlechtitelů a vědců, kteří se zasloužili o zdokonalení plemene testováním, genetickým hodnocením a kontrolou užitkovosti, udělala z plemene belgické modré absolutní špičku v užitkovém křížení.

Jedním z důvodů úspěchu plemene je přítomnost genu MH (gen „dvojitého osvalení“) v genetické výbavě zvířat. Aby však byli chovatelům nabízeni jen ti nejlepší býci, kteří zaručují maximální výsledky, byl realizován program zvaný „Terminální křížení belgických modrých býků s holštýnskými kravami“ (CTBBH). „Cílem tohoto programu je otestovat bel-

gické modré býky na vlastnosti důležité v užitkovém křížení,“ vysvětluje veterinární lékař Hubert Brismée, který je koordinátorem programu. „Všichni býci, kteří vstupují do testu, musí mít gen MH, nemají žádné genetické vady a jsou bíle zbarveni. Díky těmto splněným podmínkám se posléze rodí výborně stavěná modrá telata.“

V projektu CTBBH získá každý býk indexy křížení pro různé znaky, jako je například délka březosti, snadnost telení, porodní hmotnost, stavba těla po narození, velikost těla a síla kostí.

Testovací program potvrdil, že největší část zisků tvoří prodej narozených kříženců. Studie také ukazuje, že užitkové křížení s býky belgického modrého by mohlo být využíváno na přibližně 30 % stáda na každé farmě. Tento podíl závisí na funkci, velikosti a obratu stáda. Nový testovací program křížení býků plemene belgické modré s holštýnskými kravami se bude převážně zaměřovat na výkrmové schopnosti, složení jatečného těla a kvalitu masa kříženců.

Dobrá volba

Používání belgických modrých býků pro užitkové křížení představuje správnou volbu pro chovatele dojných plemen, kteří chtějí zvýšit své výnosy i úroveň stáda. Velkou výhodou jsou pak spolehlivé plemenné hodnoty skupiny belgických býků z programu CTBBH, vybraných pro užitkové křížení s holštýnskými kravami – ti to býci byli prověřeni na velké populaci holštýnských plemenic, a informace o jejich plemenných hodnotách jsou tudíž pro chovatele dojnic mnohem spolehlivější než běžně uváděné plemenné hodnoty pocházející z testování na masných stádech. |